

Karta ewidencyjna obiektu grobownictwa wojennego

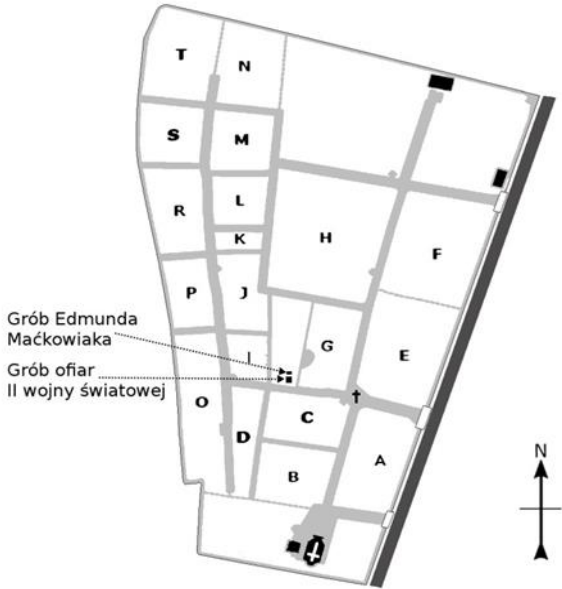
Gmina: SKOKI

Nr ewidencyjny: 3028054_2

Rodzaj obiektu ¹	Nazwa obiektu		Miejscowość		
MOGIŁA ZBIOROWA	GRÓB POLAKÓW ZAMORDOWANYCH PRZEZ NIEMCÓW		SKOKI		
Zdjęcie – widok ogólny	Kategoria	II wojna światowa			
			Adres województwo / powiat / gmina	WIELKOPOLSKIE / WĄGROWIECKI / SKOKI	
			ulica / lokalizacja opisowa	CMENTARZ PARAFIALNY, ul. Rościńska	
			Właściciel / zarządca terenu / działka nr	Parafia Rzymskokatolicka pw. św. Mikołaja Biskupa w Skokach / 302805_4.0001.109/1	
			Kwaterna, rząd / ewent. lokalizacja opisowa	Sektor I, grób nr 379, grób przy głównej alejce prowadzącej od bramy w kierunku krzyża cmentarnego / GPS: 52°40'30.86"N 17°08'51.82"E (52.675239, 17.147728)	
			Podstawowa informacja o pochowanych	OFIARY TERRORU HITLEROWSKIEGO 8 osób	
			Datowanie	Brak danych o dacie wystawienia obecnego nagrobka	
			Forma ochrony	GRÓB WOJENNY	
			Wymiary (szer., głęb., wys.)	220 cm x 220 cm x 48 cm	
Material	granit				

¹

cmentarz wojenny / kwaterna wojenna / mogiła zbiorowa / grób indywidualny....

Szkic sytuacyjny		Opis obiektu i inskrypcje	
 <p>Grób Edmunda Maćkowiaka Grób ofiar II wojny światowej</p>		<p>Miejsce pochówku oznaczone kwadratową granitową płytą na podstawie, na której ułożone są symetrycznie w dwóch rzędach po cztery ukośne tablice z czarnego marmuru z inskrypcją rytą (40 cm x 31 cm). Po środku nagrobka ułożona ukośna płyta na podstawie, na której jest ukośna, z czarnego granitu tablica inskrypcyjna (60 cm x 50 cm) a nad nią wypukły krzyż z czarnego granitu o wymiarach 100 cm x 38 cm. Inskrypcja na tablicy jest rytą.</p> <p><u>Inskrypcje zamieszczone są na stronie 3.</u></p>	
Stan zachowania i najważniejsze postulaty konserwatorskie	Bibliografia	Dane dot. osób pochowanych, okoliczności śmierci, pierwotnego miejsca pochówku; historia obiektu itp.	
<p>Stan mogiły bardzo dobry.</p> <p>Na tabliczkach A. Brajewskiego (?), W. Chudzika i J. Kapusty – konieczna korekta informacji o roku śmierci. Zalecane odmalowanie inskrypcji nagrobnych złotą farbą, ponieważ napis jest słabo widoczny.</p>	<p><i>straty.pl</i>. [dostęp 9.12.2022 r.] Jachna Krzysztof, Strzelecki turniej wyzwolenczy, „Wiadomości Skockie”, R. XI Nr 2: luty 2009, s. 13. Kłosowski Andrzej, Skoki w czasie okupacji hitlerowskiej w latach 1939-1945, Skoki 2008. Archiwum WUW, <i>Karta ewidencyjna kwatery cmentarnej pomordowanych w 1939-1945 na cmentarzu w Skokach</i>. Gomolec L., Kubiak S., Olszewski M., <i>Pomniki pamięci narodowej, lata wojny 1939 -1945</i>. Poznań 1968 . s. 308-311 (Archiwum WUW – skan maszynopisu pracy)</p> <p>Załączniki</p> <p>Dokumentacja fotograficzna – stan na 7.12.2022 r. – w wersji elektronicznej.</p>	<p>Według Gomolca było 15 ofiar (sami mężczyźni) terroru niemieckiego pochowanych w Skokach w kwaterze grobów w 11 mogiłach, w tym 3 zbiorowych. Kwaterę grobów upamiętniono w 1958 r.</p> <p>Dziś mamy zachowane tylko dwa sąsiadujące z sobą groby w których spoczywa: 8 osób w mogile zbiorowej i jedna w indywidualnym - Edmund Maćkowiak. Wygląda na to że część grobów scalono w jeden w nieznanym czasie. Nic nie wiadomo o losie 6 pochowanych o których wspomina Gomolec.</p> <p><u>Na stronie 3 są podane okoliczności śmierci pochowanych w zbiorowej mogile.</u></p>	
Opracowanie karty ewidencyjnej (autor, data, podpis):	Krzysztof Wiśniewski, 9.12.2022 r.		

Inskrypcje nagrobne:

Ś. P. ALEKSANDER BRAJEWSKI zginął w 1939	W HOŁDZIE MIESZKAŃCOM MIASTA I GMINY SKOKI OFIAROM II WOJNY ŚWIATOWEJ	Ś. P. JÓZEF KAPUSTA zginął w 1939
Ś. P. MATEUSZ GUZIANA zginął w 1939		Ś. P. JAN KRZYWOSZĄSKI zginął w 1939
Ś. P. WŁADYSŁAW HUDZIK zginął w 1939		Ś. P. WŁADYSŁAW OCHENDZAN zginął w 1939
Ś. P. STANISŁAW GLINKIEWICZ zginął w 1939		Ś. P. PIOTR ZALEWSKI zginął w 1939

Informacje biograficzne:

- Brajewski Aleksander** – ur. 26.01.1910 r. ur. w Skokach, zginął obozie koncentracyjnym w Mathausen 05.10.1940r. (wersja za straty.pl) Według drugiej wersji (podaję za Gomolcem s. 309) Aleksander Brajewski [„Brojewski” w maszynopisie, prawdopodobnie literówka] – miał zginąć z rąk miejscowych Niemców 1939 roku;
- Guziana Mateusz** – miał zginąć zakatowany w więzieniu w Skokach 3 lutego 1940 r.;
- Chudzik Władysław** – [na grobie Hudzik], ur. 1916 r. woźny w Zarządzie Gminnym, aresztowany 25.01.1940 r., torturowany, zamordowany 30.01.1940 r.;
- Glinkiewicz Stanisław** – ur. 1907 r. w Starej Przysiece k. Kościana, członek OSP w Skokach oraz miejscowego Kurkowego Bractwa Strzeleckiego; uczestnik wojny obronnej w 1939 r. w szeregach 803. Kompanii Sanitarnej Armii „Pomorze”; aresztowany 31.10.1939 r. r. na zlecenie lokalnego Niemca pod zarzutem złego obchodzenia się z żołnierzami pochodzenia niemieckiego w Wojsku Polskim; został dotkliwie pobity, rozstrzelany 02.11.1939 r.;
- Kapusta Józef** – ur. 1904 r., sołtys w Skokach wsi, aresztowany 25.01.1940, torturowany, zamordowany 30.01.1940 r.;
- Krzywosądzki Jan** – [na grobie Krzywosząski], kupiec stanął w obronie swojej własności, za co został zmasakrowany i następnie zastrzelony przez żołnierzy niemieckich. 08.09.1939 r.;
- Ochędzan Władysław** – [na grobie Ochendzan], ur. ok. 1913 r., zastrzelony przez żołnierzy niemieckich 08.09.1939 r.;
- Zalewski Piotr** – rozstrzelany na rynku w Skokach pod zarzutem handlu mięsem 22.12.1939 r.